

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-021-01/2013
P/13/083

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/083 – Funkcjonowanie grupy kapitałowej PKP.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Marcin Mirończuk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87690 z dnia 17 września 2013 r. (dowód: akta kontroli tom I, str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	PKP Informatyka Sp. z o.o., Al. Jerozolimskie 140, 02-305 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Nowicki – Prezes Zarządu. (dowód: akta kontroli tom I, str. 31-32)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Podstawą pozytywnej oceny było osiągnięcie przez Spółkę, w okresie objętym kontrolą³, dodatniego wyniku finansowego, podjęcie działań restrukturyzacyjnych, opracowanie strategii rozwoju Spółki na lata 2013-2017, uzyskanie i wykorzystanie środków finansowych z Unii Europejskiej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

1. braku długofalowej koncepcji działalności Spółki do lutego 2013 r,
2. braku realizacji, przyjętych w Strategii Spółki na lata 2013-2017, do wykonania w 2013 r., zadań dotyczących restrukturyzacji zatrudnienia i sprzedaży czterech nieruchomości Spółki,
3. nierzetelnego planowania, w tym wyników finansowych. Spółka nie uzyskała w roku 2010 wyniku finansowego w zakładanej wysokości (wynik był niższy o⁴), a w latach 2011-2012 wynik finansowy Spółki był wyższy od zakładanego odpowiednio o [...] ⁵.

Uwagi NIK dotyczą nieprzeprowadzania kontroli wewnętrznej/audytu w zakresie: realizacji zadań wynikających ze Strategii Spółki; realizacji planów rzeczowych i finansowych; pozyskiwania i wykorzystywania środków finansowych z Unii Europejskiej, a także nie określenia w Strategii Spółki na lata 2013-2017 podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań, mierników realizacji, metod i narzędzi ich moni-

¹ Zwana dalej również Spółką lub PKPI

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Okres objęty kontrolą to lata 2010-2013 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

⁴ NIK Delegatura w Warszawie dokonała wyłączenia danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorcy, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

⁵ W przypadku pojawienia się w tekście lub przypisach oznaczenia [...] należy rozumieć, iż z tekstu zostały usunięte dane, które stanowią tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.), które zostały usunięte na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

torowania, co zdaniem NIK, utrudnia rzetelne monitorowanie i ocenę realizacji zadań określonych w Strategii.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wypracowanie i realizacja strategii oraz wieloletnich planów działalności.

Opis stanu faktycznego

PKP Informatyka Spółka z o.o., zawiązana aktem notarialnym nr 1599/2001 z dnia 17 sierpnia 2001 r., na podstawie art. 19 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”⁶ i ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁷ rozpoczęła działalność z dniem 1 października 2001 r. Zgodnie z aktem założycielskim podstawowym celem działalności Spółki było, szeroko rozumiane, świadczenie usług informatycznych. Usługi te PKPI świadczyła na rzecz spółek z Grupy PKP, a także dla podmiotów spoza tej Grupy. Udziałowcami Spółki, wg stanu na dzień 17 września 2013 r., byli: Skarb Państwa (48 298 udziałów o wartości 24 149 tys. zł, tj. 40,58% udziałów) i Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna (70 725 udziałów o wartości 35 362,5 tys. zł., tj. 59,42% udziałów).

W kontrolowanym okresie w Spółce opracowano dwie Strategie Rozwoju PKP Informatyka Sp. z o.o.: na lata 2009-2013 i na lata 2013-2017⁸. Strategie opracowały, powołane w tym celu Zespoły Pracownicze Spółki⁹. Strategie wpisywały się w cele określone w strategiach rządowych i w strategiach związanych z działalnością spółek Grupy PKP¹⁰ i zawierały, m.in.: listę działań wiodących do osiągnięcia celów strategicznych Master Planu oraz uwzględniały potrzebę rozwijania nowoczesnych systemów transportowych poprzez wdrażanie nowoczesnych systemów i urządzeń informatycznych wspomagających działalność Grupy PKP¹¹. Strategia na lata 2009-2013 zawierała ponadto rekomendowany plan przekształceń własnościowych (cel –przeprowadzenie operacji przekształcenia PKPI w spółkę akcyjną) oraz informacje związane z jej restrukturyzacją oraz pozyskiwaniem od PKP S.A. mienia niezbędnego do prowadzenia działalności.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 37-238, 300-303)

Strategia Spółki na lata 2009-2013 została przyjęta przez Zarząd 18 lutego 2009 r. (uchwałą nr 18/2009). Strategię przekazano Radzie Nadzorczej¹², która uznała, że nie zawiera ona jasno określonych celów oraz metod i narzędzi ich osiągania oraz alternatywnych rozwiązań, w sytuacji gdyby główne założenia Strategii nie były możliwe do zrealizowania. Zastrzeżenia RN dotyczyły również wariantu prywatyzacyjnego Spółki. W wyniku rozpatrzenia Strategii Rada Nadzorcza ustaliła, że Zarząd Spółki naniesie konieczne poprawki i przedstawi ponownie dokument do zaopinio-

⁶ Dz. U. Nr 84, poz. 948 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1030.

⁸ Uchwałą Wspólników Spółki z dnia 27 lutego 2013 r. Zwana również Strategią Spółki na lata 2013-2017.

⁹ Powołane Decyzją Prezesa Zarządu nr 25/2008 z dnia 18 stycznia 2008 r. oraz Uchwałą Zarządu Spółki nr 08/2011 z dnia 2 lutego 2011 r.

¹⁰ Takie jak: Master Plan dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 roku (zwanego dalej Master Planem); Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.); Strategia dla Transportu Kolejowego do roku 2013 i Strategia Grupy Kapitałowej PKP na lata 2012-2015.

¹¹ Takie jak: integracja systemów biletowych; koordynacja rozkładów jazdy na styku z innymi rodzajami transportu; wdrażania nowych systemów informacji dla podróżnych; wdrożenia systemów informatycznych śledzenia pociągów i jednostek ładunkowych, bazujących na nowoczesnych narzędziach teleinformatycznych; wdrożenia specyfikacji TSI TAF (Technicznej Specyfikacji dla Interoperacyjności w zakresie Aplikacji Telematycznych dla Przewozów Towarowych) w skali sieci kolejowej; wdrażanie narzędzi dla łatwego dostępu do informacji związanych z realizacją procesów przewozowych; wdrożenie systemu ERTMS (Europejski System Zarządzania Ruchem Kolejowym - European Rail Traffic Management System) ; wdrażanie systemów monitorowania stanu infrastruktury kolejowej; wdrażanie systemów informatycznych wspomagających procesy przygotowania inwestycji w infrastrukturze kolejowej; rozwój systemów sprzedaży biletów kolejowych przez internet, wdrażanie nowych systemów informacji dla podróżnych (Intelligentne Systemy Transportowe) i dynamicznej informacji pasażerskiej.

¹² Dalej także RN.

wania. Zarząd Spółki nie przekazał Strategii Spółki na lata 2009-2013 do jej zatwierdzenia przez Zgromadzenie Wspólników.

Jak wyjaśnił były Prezes Zarządu PKPI¹³ Rada Nadzorcza nie podjęła uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia Strategii gdyż nie chciała w sposób jednoznaczny odnieść się do tych zapisów Strategii, które dotyczyły przyszłych uwarunkowań właścicielsko-korporacyjnych. Strategia nie została formalnie przyjęta przez RN, co za tym idzie wniosek o zatwierdzenie jej nie został złożony do Zgromadzenia Wspólników. W związku z tym, że Strategia Spółki na lata 2009-2013 nie została zatwierdzona przez wspólników PKPI to nie była ona aktualizowana.

Jak wyjaśnił były Prezes Zarządu PKPI nie ma jednoznacznych i powszechnie obowiązujących zasad tworzenia dokumentów strategicznych. Elementy takie jak etapy realizacji poszczególnych celów, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, mierniki realizacji celów, metody i narzędzia monitorowania zadań są elementami, które można zamieścić w dokumencie strategicznym ale nie ma takiego obowiązku. Pomimo niezatwierdzenia tej Strategii przez RN część zadań w niej opisanych była realizowana poprzez szereg zadań o charakterze operacyjnym, jak np. współpraca z Kolejowymi Zakładami Łączności z Bydgoszczy, czy wdrażanie normy ISO 20 000.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 37-186, 244-246, 300-303)

Strategia Spółki na lata 2013-2017 została przyjęta przez Zarząd Spółki w dniu 18 stycznia 2013 r. (uchwała nr 04/2013), a przez Zgromadzenie Wspólników w dniu 27 lutego 2013 r. Strategia zawierała diagnozę stanu obecnego, docelowy model funkcjonowania Spółki, cele do realizacji w perspektywie do 2017 r. (zwiększenie: przychodów, rentowności sprzedaży, niezależności od największych przedsiębiorców oraz dywersyfikację przychodów i optymalizację zatrudnienia). Ponadto określała narzędzia (rozwiązania), których wdrożenie umożliwi realizację założonych celów.

W Strategii zawarto projekt nowej struktury organizacyjnej, analizę kosztów restrukturyzacji zatrudnienia, optymalizację struktury terenowej Spółki (w tym zmniejszenie powierzchni i kosztów utrzymania nieruchomości – do realizacji w 2013 r.). Została ona przygotowana w oparciu o aktualną sytuację gospodarczą w Polsce, potencjał Spółki oraz kierunek rozwoju przedsiębiorstw z branży IT. W Strategii nie określono podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań, mierników ich realizacji, metod i narzędzi ich monitorowania.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Strategia Spółki na lata 2013-2017 jest dokumentem nakreślającym pewną wizję i kierunek planowanych zmian i dlatego nie zawiera podziału zadań i mierników ich realizacji. Konkretnie działania operacyjne zmierzające do jej realizacji są umieszczane w rocznych planach działalności Spółki. Ponadto w chwili tworzenia Strategii, Spółka była przed dużą zmianą organizacyjną związaną ze zmniejszeniem zatrudnienia jak również zmianą schematu organizacyjnego Spółki, z tego powodu trudno było określić podmioty odpowiedzialne za realizację celów. W I kw. roku 2013 w Spółce wprowadzono system MBO¹⁴, którym objęto kadrę menedżerską wyższego szczebla, a w regulaminie organizacyjnym Spółki wyznaczono komórki odpowiedzialne za zarządzanie Strategią, zatem Zarząd na bieżąco monitorował realizację Strategii.

(dowód: akta kontroli tom I, str.182-246, 327-328)

Nie zostały zrealizowane, określone w Strategii Spółki na lata 2013-2017 (do realizacji w 2013 r.) zadania dotyczące restrukturyzacji zatrudnienia¹⁵ i sprzedaży nieruchomości położonych w Ostródzie, Lublinie, Sosnowcu i Warszawie.

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika, że zmniejszenie zatrudnienia na koniec roku 2013, do wielkości wynikającej ze Strategii nie będzie zrealizowane, z powodu braku

¹³ Pan Marcin Trzaska był Prezesem Zarządu PKP Informatyka Sp. z o.o. od 12 stycznia 2009 r. do 17 sierpnia 2012 r.

¹⁴ Management by Objectives (zarządzanie przez cele).

¹⁵ Zaplanowane zatrudnienie na koniec 2013 r.- [...].

możliwości wręczenia wypowiedzeń wszystkim pracownikom w ramach procesu zwolnień grupowych¹⁶ oraz konieczności przyjęcia osób znających współczesne systemy informatyczne, zgodnie z oczekiwaniami klientów. Natomiast realizację zbycia czterech budynków biurowych wraz z gruntem PKPI powierzyła Departamentowi Zarządzania Nieruchomościami PKP S.A. Do dnia zakończenia kontroli sprzedaż nie została jeszcze zrealizowana¹⁷.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 227-233, 238, 327-335)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka PKP Informatyka nie posiadała, zaakceptowanej przez RN i uchwalonej przez Zgromadzenie Wspólników, stosownie do § 27 ust 1 pkt 29 Umowy Spółki, długofalowej strategii działalności Spółki, do lutego 2013 r.

Przyczyną powyższego było niewykonanie przez Zarząd Spółki dyspozycji RN, tj. poprawienia Strategii na lata 2009-2013, w zakresie przez nią wskazanym oraz ponownego przedstawienia do zaopiniowania RN, a w przypadku jej akceptacji także Zgromadzeniu Wspólników.

2. Nie zostały zrealizowane, przyjęte w Strategii Spółki na lata 2013-2017, do wykonania w 2013 r. zadania dotyczące restrukturyzacji zatrudnienia (I półrocze 2013 r.) i sprzedaży czterech nieruchomości Spółki (IV kwartał 2013 r.).

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W Strategii Spółki na lata 2013-2017 nie określono podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań, mierników realizacji, metod i narzędzi ich monitorowania. Zdaniem NIK nieokreślenie w Strategii ww. elementów utrudnia rzetelne monitorowanie i ocenę realizacji zadań określonych w Strategii.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Realizacja rocznych planów rzeczowych i finansowych oraz pozyskiwanie i wykorzystanie środków finansowych z Unii Europejskiej.

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie, opracowywane corocznie przez Zespoły Pracownicze Spółki¹⁸, plany działalności uwzględniały zadania wynikające ze strategii rządowych, ze strategii związanych z działalnością spółek Grupy PKP oraz ze Strategii Spółki.¹⁹
(dowód: akta kontroli tom I, str. 336-342, 374-376, 380, 489-495, 538-539, 652-657, 667-668, 692, 694-710, 714)

W 2010 r. Spółka nie zrealizowała wszystkich działań przyjętych w planie działalności na 2010 r. w związku z rezygnacją przez spółki z Grupy PKP, m.in. z usług związanych z eksploatacją systemów informatycznych. Ww. Spółki zrezygnowały też z prac projektowo-programowych systemów SLAWMIK²⁰, SANKO²¹ i SWHOPT²²

¹⁶ Zaplanowani do zwolnienia pracownicy przebywali na zwolnieniach lekarskich.

¹⁷ Wyjaśnienia Prezesa Zarządu z dnia 13 grudnia 2013 r.

¹⁸ Powołane Uchwałami Zarządu PKPI nr 107/2009 z dnia 6 listopada 2009 r., 96/2010 z dnia 2 listopada 2010 r., 69/2011 z dnia 18 października 2011 r. i 54/2012 z dnia 25 października 2012 r.

¹⁹ takie jak: integracja systemów biletowych; koordynacja rozkładów jazdy na styku z innymi rodzajami transportu; wdrażanie nowych systemów informacji dla podróżnych; wdrożenie systemów informatycznych śledzenia pociągów i jednostek ładunkowych, bazujących na nowoczesnych narzędziach teleinformatycznych; wymiana elektroniczna danych (EWD); Elektroniczny List Przewozowy (ELP); wdrażanie systemów monitorowania stanu infrastruktury kolejowej; wdrażanie systemów informatycznych wspomagających procesy przygotowania inwestycji w infrastrukturze kolejowej oraz rozwoju systemów sprzedaży biletów kolejowych przez internet i rozwój aplikacji mobilnych do zakupu biletów.

²⁰ Zintegrowany System Wspomagający Zarządzanie Pojazdami Kolejowymi i Drużynami Trakcyjnymi

²¹ Zintegrowany System Wspomagania Zarządzania Procesami Ewidencji i Utrzymania Pojazdów Kolejowych Systemu Remontowo-Utrzymaniowego.

²² System Wspomagania Obsługi Handlowej Przewozów Towarowych.

(PKP Cargo), przesunęły opracowanie i wdrożenie systemu KURS'2008²³ oraz nie zamówiły terminali mobilnych (PKP Intercity). Ponadto inni kontrahenci zewnętrzni (ajenci) nie zamówili zaplanowanej liczby terminali KURS'90.

W 2011 r. nie zrealizowano zaplanowanego wdrożenia kolejnego etapu systemu SLAWMIK dla PKP Cargo oraz zaplanowanych usług w zakresie aplikacji dla PKP S.A. Natomiast w 2012 r. nie zrealizowano: usług projektowych do systemu SLAWMIK; wprowadzenia na rynek automatu do sprzedaży biletów oraz częściowo prac związanych z wdrożeniem systemu SANKO (dla PKP Cargo).

Pozostałe zadania określone w planach działalności Spółki były realizowane

(dowód: akta kontroli tom II, str. 1-27)

W kontrolowanym okresie przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi wyniosły w 2010 r. – [...] tys. zł (planowane [...] zł, tj. [...]), w 2011 r. – [...] zł (planowane [...] zł, tj. [...])²⁴ i w 2012 r. – [...] zł (planowane [...] zł, tj. [...] planu)²⁵. Głównymi źródłami przychodów netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi w 2012 r. były: eksploatacja systemów informatycznych ([...] przychodów); outsourcing [...] przychodów); projektowanie, budowa, eksploatacja i serwis infrastruktury ICT ([...] przychodów); wdrażanie systemów informatycznych ([...] przychodów), przychody z opracowania systemów informatycznych ([...] przychodów), serwis techniczny ([...] przychodów);

(dowód: akta kontroli tom II, str. 1-27, 54-64, 90-95, 151-159, 244-250, 299)

Przychody w latach 2010 – 2012 corocznie wzrastały. Przychody od spółek z Grupy PKP zwiększyły się w 2012 r. o [...] w stosunku do 2010 r. (z [...] zł w 2010 r. do [...] zł w 2012 r.), a od spółek spoza Grupy zwiększyły się w 2012 r. o [...] w porównaniu do 2010 r. (z [...] zł w 2010 r. do [...] zł w 2012 r.).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 56-57, 156, 248)

W badanym okresie Spółka nie posiadała należności długoterminowych, a należności krótkoterminowe netto kształtowały się na podobnym poziomie i wynosiły w 2010 r. – [...] ²⁶, w 2011 r. – [...] ²⁷, a w 2012 r. – [...] ²⁸

(dowód: akta kontroli tom II, str. 84-85, 181, 184, 186, 260, 263)

Koszty operacyjne PKPI wyniosły w 2010 r. – [...] zł, tj. [...] planu (plan [...] zł) , w 2011 r. – [...] zł, tj. [...] planu ([...] zł - wzrost o [...] w stosunku do 2010 r.) i w 2012 r. – [...] zł, tj. [...] planu (plan [...] zł - wzrost o [...] w stosunku do 2011 r.). Na koszty operacyjne w 2012 r. składały się między innymi: wynagrodzenia ([...] kosztów); usługi obce ([...] kosztów); amortyzacja ([...] kosztów); zużycie materiałów i energii ([...] kosztów); podatki i opłaty ([...] kosztów). Największy koszt operacyjny stanowiły wynagrodzenia.

Zatrudnienie w Spółce na koniec 2010 r. wynosiło [...] pracowników (plan [...] pracowników); na koniec 2011 r. wynosiło [...] pracowników (plan [...] pracowników); na koniec 2012 r. wynosiło [...] pracowników (plan [...] pracowników); a w I półroczu 2013 r. wyniosło [...] pracowników (plan [...] pracowników). W latach 2010-2012 Spółka obniżała udział kosztów wynagrodzeń z [...] zł w 2010 r. do [...] zł w 2012 r. (zmniejszenie o [...], tj. o [...] w stosunku do 2010 r.).

Wzrost kosztów operacyjnych, w badanym okresie, związany był, m.in. ze zwiększonym zużyciem materiałów i energii przy realizacji umowy na dostawę terminali mobilnych, zakupem części do komputerów, wzrostem kosztów usług obcych (w tym

²³ Informatyczny system rezerwacji miejsc i sprzedaży biletów w pociągach pasażerskich.

²⁴ wzrost o [...] w stosunku do 2010 r.

²⁵ wzrost o [...] w stosunku do 2011 r.

²⁶ W tym od jednostek Grupy PKP w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł natomiast od jednostek spoza grupy w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł, podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń [...] zł i innych [...] zł

²⁷ w tym od jednostek Grupy PKP w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł, a od jednostek spoza grupy wynosiły [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł

²⁸ w tym od jednostek Grupy PKP w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł, a od jednostek spoza grupy wynosiły [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł, podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń oraz innych świadczeń [...] zł i innych [...] zł.

licencji), zakupem autorskich praw majątkowych do systemu FK, świadczeń na rzecz pracowników oraz narad, konferencji i seminariów.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 65-69, 159-164, 251-254, 299, 301)

Spółka posiadała zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu za sprzęt informatyczny i środki transportu w 2011 r. w wysokości [...] zł, a w 2012 r. w wysokości [...] zł.

W kontrolowanym okresie zobowiązania krótkoterminowe netto kształtowały się na podobnym poziomie i wynosiły w 2010 r. – [...] zł²⁹, w 2011 r. – [...] zł³⁰, a w 2012 r. – [...] zł³¹.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 84-85, 181,184, 186, 260, 263,300)

W okresie objętym kontrolą Spółka tworzyła rezerwy na zobowiązania w wysokości: [...] zł w 2010 r.; [...] zł w 2011 r. i [...] zł w 2012 r.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 77, 173, 263)

Spółka poniosła koszty związane z wypłatą odpraw i odszkodowań dla odwołanego Prezesa Zarządu i Członka Zarządu³² w wysokości [...] zł. W związku z powyższym Spółka wypłaciła [...] zł odpraw oraz [...] zł odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji. Spółka nie ponosiła kosztów odwołania Członków RN.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 43, 139,235-236, 302-305)

PKPI uzyskiwała dodatnie wyniki finansowe netto: w 2010 r. w wysokości [...] tys. zł (niższy od zaplanowanego o [...] zł, tj. o [...]); w 2011 r. w wysokości [...] zł (wyższy od zaplanowanego o [...] zł, tj. o [...]) a w stosunku do wyniku z 2010 r. o [...] i w 2012 r. w wysokości [...] zł (wyższy od zaplanowanego o [...]. zł, tj. o [...]), niższy o [...] w stosunku do wyniku z 2011 r.).

(dowód: akta kontroli tom II, str. 59-61, 153-154, 246)

Wynik finansowy w 2010 r. niższy od zaplanowanego o [...] spowodowany był niepodjęciem przez spółki [...] planowanych wdrożeń systemów oraz trendów kryzysowych w spółkach Grupy PKP. Natomiast wynik finansowy w 2011 r. wyższy od zaplanowanego o [...] był spowodowany, m.in. sytuacją spółek Grupy PKP, które podjęły decyzje o zaniechanych w 2010 r., wdrożeniach systemów.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 39, 136-137)

W okresie objętym kontrolą wskaźnik bieżącej płynności: w 2010 r. wyniósł [...], w 2011 r. wyniósł [...], w 2012 r. wyniósł [...], a za 6 miesięcy 2013 r. wyniósł [...]. Wskaźnik płynności szybkiej wyniósł odpowiednio [...], zaś wskaźnik płynności gotówkowej wyniósł odpowiednio [...].

(dowód: akta kontroli tom II, str. 73, 169, 258, 307)

Sprawozdania finansowe Spółki za okres objęty kontrolą podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. O sprawozdaniu za 2010 r. biegły wydał opinię z zastrzeżeniem, podając w uzasadnieniu opinii, że analiza stanu faktycznego i otrzymanych dokumentów nie pozwoliła na ustalenie poprawności rozpoznania i rozliczenia przychodu z tytułu długoterminowych kontraktów wdrożeniowych na 31 grudnia 2009 r., a przez to wpływu ewentualnych korekt na wyniki 2010 r. Ponadto Spółka nie dokonała szacunków długoterminowej części rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu ulg prze-

²⁹ wobec jednostek Grupy PKP w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł, a wobec jednostek spoza grupy w wysokości [...] zł z tytułu innych zobowiązań finansowych [...] zł, dostaw i usług [...] zł, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych [...] zł, wynagrodzeń [...] zł i innych [...] zł oraz fundusze specjalne w wysokości [...] zł.

³⁰ w tym wobec jednostek Grupy PKP w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług, a wobec jednostek spoza grupy w wysokości [...] zł z tytułu innych zobowiązań finansowych [...] zł, dostaw i usług [...] zł, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń [...] zł, wynagrodzeń [...] zł i innych [...] zł oraz fundusze specjalne w wysokości [...] zł.

³¹ wobec jednostek grupy w wysokości [...] zł z tytułu dostaw i usług [...] zł i innych [...] zł, wobec jednostek spoza grupy w wysokości [...] zł z tytułu innych zobowiązań finansowych [...] zł, dostaw i usług [...] zł, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń [...] zł, wynagrodzeń [...] zł i innych [...] zł oraz fundusze specjalne w wysokości [...] zł.

³² W 2010 r. odwołano Członka Zarządu i 4 Członków RN. W 2011 r. zrezygnował Członek RN natomiast w 2012 r. odwołano Prezesa Zarządu oraz 2 Członków RN.

jazdowych na rzecz byłych pracowników i członków ich rodzin. Biegły rewident nie był w stanie oszacować, jaki byłby wpływ kalkulacji ww. części długoterminowej rezerwy na wynik finansowy, kapitały własne oraz na świadczenia emerytalne. Biegli rewidentzi o sprawozdaniach za 2011 i 2012 r. wydali opinię bez zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 310-348)

W kontrolowanym okresie PKPI korzystała ze wsparcia finansowego na realizację zadań na rzecz obronności państwa, współfinansowanego ze środków budżetu państwa. Otrzymane środki³³ w wysokości ogółem [...] ³⁴ zostały prawidłowo wykorzystywane i rozliczone.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 249, tom II, str. 59, 153, 245-246, 349-401)

Spółka korzystała ze wsparcia finansowego z Unii Europejskiej w ramach priorytetu II - Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących, działania 2.1 - Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, poddziałania 2.1.1 - Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach, w postaci dofinansowania na realizację projektu „Kolej na Informatykę”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był od 10 listopada 2009 r. do 31 października 2011 r. Koszt całkowity projektu wyniósł [...] zł, w tym kwota dofinansowania w wysokości [...] zł i środki własne w wysokości [...] zł. W dniu 21 września 2011 r. Instytucja Pośrednicząca II stopnia przeprowadziła kontrolę realizacji ww. projektu, w trakcie której nie wykryto nieprawidłowości. Ustalone uchybienia takie jak: powierzenie przetwarzania danych osobowych podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją projektu bez zawarcia odrębnych umów o powierzenie przetwarzania danych osobowych oraz opisywanie rachunków do umów zlecenia niezgodnie z wymogami wobec dokumentów księgowych, nie wpłynęły na wstrzymanie płatności w ramach projektu i nie stanowiły zagrożenia dla jego prawidłowej realizacji.

Spółka realizowała tylko jeden projekt ponieważ, jak wyjaśnił Prezes Zarządu, ww. projekt wyczerpał zapotrzebowanie Spółki na szkolenia. Ponadto PKPI przystąpiła do konkursu „Projekt na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego” ale nie zdobyła w nim odpowiedniej liczby punktów.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 249, tom II, str. 50-51, 59, 61, 146-147, 153, 240, 245, 253, 414-476)

Realizując zadania strategiczne, Spółka w dniu 2 stycznia 2013 r. zakupiła za kwotę [...] zł Kolejowe Zakłady Łączności³⁵. Przejęcie KZŁ miało na celu integrację rozwiązań oferowanych przez PKPI i KZŁ w zakresie sprzedaży biletów, systemów informacji pasażerskiej oraz rozwój w zakresie inteligentnych systemów transportowych dla miast, zintegrowanych systemów sprzedaży biletów i poboru opłat.

Zakup KZŁ poprzedzony został „Wstępnym studium przejęcia...”, opracowanym przez Zarząd PKPI przy udziale Doradcy z [...], w którym wykorzystano dane udostępnione przez KZŁ. Studium zawierało m.in. ocenę opłacalności przejęcia i analizę korzyści biznesowych dla PKPI z tytułu przejęcia KZŁ, do których zaliczono, między innymi: dywersyfikację przychodów ze sprzedaży na pozakolejowe obszary rynku, połączenie kompetencji w zakresie rozwoju nowych produktów, możliwość wspólnego prowadzenia prac badawczo rozwojowych itp.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 203-205, 251-299)

Spółka współpracowała w ramach Grupy PKP z: [...] w zakresie, m.in. wdrażania i eksploatacji sieci i systemów informatycznych oraz aplikacji. PKPI współpracowała również z firmami spoza Grupy PKP, m.in. z: [...] w zakresie m.in. dzierżawy termi-

³³ na podstawie wniosków o płatność złożonych do Departamentu Spraw Obronnych Ministerstwa Infrastruktury.

³⁴ W 2010 r. w wysokości [...], zł, w 2011 r. w wysokości [...], zł i w 2012 r. w wysokości [...], zł.

³⁵ Zwane również KZŁ.

nali, wdrażania i eksploatacji systemów, nadzoru technicznego, sprzedaży licencji na oprogramowanie oraz w zakresie usług informatycznych.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 304-320)

PKPI współpracowała z [...] w zakresie związanym z eksploatacją pociągów „Pendolino”. Przedmiotem współpracy było opracowanie i wdrożenie nowej funkcji (aplikacji) w oprogramowaniu KURS'90 odpowiedzialnej za wygenerowanie pliku z informacją o miejscach sprzedanych w konkretnym pociągu na dany dzień kursowania. Za ww. usługę Spółka otrzymała wynagrodzenie w wysokości [...] zł.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 402-413)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niezyskaniu, w roku 2010 wyniku finansowego w zakładanej wysokości, a w latach 2011-2012 na jego niedoszacowaniu.

Uzyskany przez PKPI wynik finansowy netto w 2010 r. w wysokości [...] zł, był niższy od zaplanowanego o [...] zł, tj. o [...], a w roku 2011 w wysokości [...] zł, był wyższy od zaplanowanego o [...] zł, tj. o [...] w roku 2012 w wysokości [...] zł, był wyższy od zaplanowanego o [...] tys. zł, tj. o [...]. Świadczy to, zdaniem NIK, o nierzetelnym planowaniu.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą niezrealizowania wszystkich zaplanowanych działań Spółki, w objętym kontrolą okresie. Niepełna realizacja planów działalności spowodowana została, między innymi, rezygnacją Spółek Grupy PKP z niektórych usług oferowanych przez PKPI. Zdaniem NIK, Spółka powinna zabezpieczyć sobie możliwość realizacji zadań przez np.: zdobywanie nowych kontraktów, również spoza Grupy Spółek PKP oraz zawierać kontrakty w sposób gwarantujący ich planową realizację.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w zbadanym obszarze.

3. Działania w zakresie: restrukturyzacji i przygotowania Spółki do prywatyzacji, pozyskania od PKP S.A. składników mienia niezbędnego do prowadzenia działalności oraz zagospodarowania majątku zbędnego.

Opis stanu
faktycznego

Spółka w kontrolowanym okresie nie posiadała odrębnych planów dotyczących restrukturyzacji.

W latach 2011- 2012 podjęto działania związane z restrukturyzacją Spółki, a mianowicie dokonano zmiany struktury organizacyjnej, prowadzono restrukturyzację zatrudnienia³⁶ zmniejszono liczbę lokalizacji³⁷, w tym zoptymalizowano ich powierzchnie, oraz jak wyjaśnił Prezes Zarządu: zmieniono sposób zarządzania sprzedażą; wprowadzono nowe zasady komunikacji wewnętrznej (intranet, newsletter); pozyskano kompetencje w obszarze nowych technologii oraz zatrudniono wielu nowych specjalistów.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 120-122, 240-241, 227-228; tom II, str. 198, 277; tom III, str. 3-15)

Według stanu na dzień 17 października 2013 r. w posiadaniu Spółki (prawo użytkownika wieczystego) znajdowały się cztery zabudowane nieruchomości służące do prowadzenia działalności, zlokalizowane w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 140; w Lublinie przy ul. Rataja 15b; w Sosnowcu przy ul. 3-go Maja 16 i w Ostródzie przy ul. Garnizonowej 5. W kontrolowanym okresie opłaty za wieczyste użytkowanie ww. mienia

³⁶ w 2011 r.[...].

³⁷ dokonano centralizację serwerowni z 9 do 3, wprowadzono centralny HelpDesk, zmniejszono liczbę lokalizacji z 17 do 11.

wyniosły [...] zł.³⁸ Zdaniem Prezesa Spółki posiadany stan nieruchomości jest nadmiarowy³⁹. Aby uwolnić gotówkę na inwestycje i obniżyć koszty, Spółka planuje zbycie ww. nieruchomości i zastąpienie ich powierzchnią wynajmowaną. Spółka powierzyła realizację zbycia czterech budynków biurowych wraz z gruntem Departamentowi Zarządzania Nieruchomościami PKP S.A., który prowadził już w imieniu Spółki rozmowy z kilkoma potencjalnymi oferentami zainteresowanymi ww. nieruchomościami.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 60, 233, 250, 322, 328,330-335, tom III, str. 16-44)

W badanym okresie Spółka wycofała i zlikwidowała 2 029 sztuk majątku zużytego, przestarzałego i zbędnego na kwotę [...] zł. W 2010 r. wycofano 1 422 sztuki środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych na kwotę [...] zł., w 2011 r. wycofano 505 sztuk na kwotę [...] zł, a w 2012 r. – 102 sztuki na kwotę [...] zł.

(dowód: akta kontroli tom II, str. 81, 177, 268)

W dniu 5 listopada 2013 r. PKP S.A. poinformowały Spółkę o zleceniu firmie [...] opracowanie Strategii Prywatyzacji PKPI obejmującej analizę możliwych modeli prywatyzacji wraz z przedstawieniem rekomendacji oraz strategii zarządzania ryzykiem dla rekomendowanego modelu.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 328, tom III str. 1-2)

Działania Spółki w zakresie: realizacji zadań wynikających ze Strategii Spółki na lata 2009-2013 i 2013-2017; realizacji planów rzeczowych i finansowych; pozyskiwania i wykorzystywania środków finansowych z Unii Europejskiej nie były przedmiotem kontroli i audytu wewnętrznego.

Z informacji osoby zajmującej samodzielne stanowisko ds. kontroli wewnętrznej od dnia 1 marca 2012 r. wynika, że zakres tematyczny kontroli wewnętrznych, przeprowadzonych w 2012 i 2013 r., na podstawie planów kontroli, dotyczył między innymi spraw kadrowych, gospodarki towarowej, transportu. Przeprowadzone zostały także kontrole kompleksowe⁴⁰ oraz doraźne.

Biuro Bezpieczeństwa i Audytu Wewnętrznego Spółki zostało powołane w kwietniu 2013 r. W skład Zespołu ds. Audytu Wewnętrznego wchodził kierownik zespołu oraz dwie osoby zatrudnione na stanowiskach starszych specjalistów ds. audytu wewnętrznego. W okresie kwiecień-grudzień 2013 r. komórka audytu wewnętrznego zajmowała się opracowaniem Podręcznika audytu wewnętrznego i Regulaminu kontroli wewnętrznej. Plan audytu na 2014 r. jak i plan audytu na lata 2014-2016 jest w trakcie opracowania. Zagadnienia objęte niniejszą kontrolą, zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Spółki, zostaną uwzględnione w planie na lata 2014-2016.

(dowód: akta kontroli tom I, str. 327; tom III, str. 45-53)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W objętym kontrolą okresie nie przeprowadzono kontroli wewnętrznej ani audytu dotyczącego realizacji zadań wynikających ze Strategii Spółki, realizacji planów rzeczowych i finansowych, pozyskiwania i wykorzystywania środków finansowych z Unii Europejskiej. Zdaniem NIK wymienione wyżej obszary, istotne dla działalności Spółki, winny być poddawane zarówno kontroli wewnętrznej jak i badaniom audytowym.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

³⁸ W 2010 r. – [...] zł, w 2011 r. – [...], w 2012 r. [...] zł i w 2013 r. – [...] zł.

³⁹ dotyczy to nieruchomości położonych w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 140, w Lublinie przy ul. Rataja 15b i Ostródzie przy ul. Garnizonowej 5.

⁴⁰ Działu Obsługi Klienta, Działu Eksploatacji, Działu Wsparcia i Serwisu Technicznego, Działu Administracji w Ośrodkach Informatyki Gdańsku, Szczecinie i Łodzi.

4. Realizacja wniosków pokontrolnych NIK.

Opis stanu faktycznego

W latach 2010 – 2013 (do 18 września 2013 r.) Najwyższa Izba Kontroli nie przeprowadziła kontroli w PKP Informatyka Sp. z o.o.

(dowód: akta kontroli tom III, str. 54-57)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴¹, wnosi o:

1. Intensyfikację działań związanych z realizacją celów określonych w Strategii Spółki na lata 2013-2017, w tym określenie harmonogramu tych działań, podmiotów odpowiedzialnych za realizację oraz metod i narzędzi ich monitorowania.
2. Rzetelne planowanie, w tym wyników finansowych Spółki.
3. Objęcie kontrolą wewnętrzną/audytem realizacji zadań wynikających ze Strategii Spółki, realizacji planów rzeczowych i finansowych, pozyskiwania i wykorzystywania środków finansowych z Unii Europejskiej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Zarządu Spółki, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia

Kontroler
Marcin Mirończuk
Starszy inspektor kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

podpis

podpis

⁴¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

